

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 30 (449)

Fredagen den 24 juli 1896.

9:de årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam kr. 5.—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje helgfri fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:—	Allm. telef. 6147.	Träffas säkrast kl. 2—3.		För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl. > 3:—	Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben > 3:—				Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad

Wilhelmina Schück.

För några dagar sedan stod i ett par af våra förnämsta tidningar att läsa en liten notis om att änkefru Wilhelmina Schück, änka efter den på sin tid som pedagog högt aktade fil. doktor Martin Schück och själf känd som skicklig pianist, fyllt 80 år och därvid uppvaktats med bref och telegram från när och fjärran. Bland de minnesgodas märktes äfven flere elever i den frivilliga »lärokurs för fruntimmer», bland hvars stiftare och förste lärare äfven Martin Schück var en och säkerligen icke den minst nitiske — den egentlige upphofsmannen till detta det första försök att skaffa den svenska kvinnan en haltfullare undervisning än den vanliga pensionsbildningen var som bekant P. A. Siljeström. Denna lärokurs, ombildad efter 3 år (1862) till »Seminarium för bildande af lärarinnor», en läroanstalt, som sattes under statens hägn och vård. Schück öfvergick då till denna, vid hvilken han tjänstgjorde dels som lärare, dels som sekreterare och kamrerare, men samtidigt (1864) öppnade han en privat läroanstalt »Nya elementarskolan för flickor», som förtjänar att minnas som den första i stor stil anlagda flickskola, som Sverige ägt. Med denna voro nämligen till en början förenade såväl en »förberedande lärokurs till Lärarinne-seminariet och telegrafverket», där bl. a. de första kvinnliga telegrafisterna i vårt land fingo sin grundläggande utbildning, som äfven en verklig »gymnasialafdelning», denna sistnämnda närmast afsedd för de kvinnor, hvilka, sedan tillstånd därtill vunnits, skulle vilja förbereda en blifvande läkarebana genom fullständiga studentexamensstudier, som man ser, en framtidstanke.

När doktor Schück 1872 afled, fortsattes denna skola under några år af hans änka, som emellertid icke besatt den pedagogiska utbildning, att hon själf kunde fungera som föreståndarinna, till i en ålder då hon kunde göra anspråk på hvila, utan sköttes denna plats af en skolad lärarinna, fru Hanna Östberg, till dess skolan slutligen öfvergick i andra händer.

Som änka efter en man, som gjort så mycket för den svenska kvinnans utbildning, som Martin Schück, vore fru Schück alltså väl förtjänt af en plats i Iduns porträttgalleri, men hon har äfven sin egen historia som förtjänar att ihågkommas, och det är denna, jag nu går att skildra. Det var den 2 juli 1816, som hon såg dagens ljus. Föräldrarna voro grosshandlanden Salomon Josephson och Beata Levin, och hon utgick alltså från en judisk familj, en af dem, som längst vistats i Sverige och äfven en af dem, som skänkt det nya fosterlandet mäst dugande söner, ja, gjort insatser i dess kultur. Det var en talrik barnskara, som växte upp i det Josephsonska hemmet, och allteftersom barnskaran tillväxte, aftog välståndet, så att då husfadern koleraåret 1834 borttrycktes, så grinade fattigdomen med alla dess försakelser och umbäranden emot änkan och de 10 barnen. Det hade dock varit ett ljust och gladt hem. Fadern tycks ha haft något af artistblod uti sig; så mycket är åtminstone säkert, att vid sin violin glömde han alla verdens sorger. Och i det hemmet musicerades flitigt. Vid pianot omväxlade den lilla Mina och hennes två år yngre broder Jakob — sedermera director musices vid universitetet i Up-

Att våga tänka tanken ut,
Det är det svåra, är det stora,

Att ej på vägen sig själf förlora
Att icke stanna förrän vid slut.

Sturzen-Becker.

sala, komponisten J. A. Josephson. — Den egentliga pianisten var dock Mina, hvars talang utvecklades så hastigt, att hon vid 12 års ålder gaf sin första konsert i det Kirsteinska huset (beläget midtför nuvarande Centralstationen, ungefär där hotel Continental nu ligger.) Och stolt var hon, då hon med récetten kunde bidra till anskaffandet af ett nytt piano. Mindre stolt kanske, då hon måste stiga upp på en stol för att visa sig för åhörarne; hon var nämligen då så liten — stor har hon för öfrigt aldrig varit — att de längst bort sittande åhörarne icke annars alls kunnat se henne, och att gå på konserter endast för att höra, därtill var man tydligen då lika litet lifvad som nu för tiden.

Sin utbildning som pianist hade den lilla Mina Josephson fått hos en den tiden ansedd pianolärare, Semmy Gisigo eller Giesecke, som jag tror släkten sedermera kallade sig. Han tycks ha varit ett original, ehuru icke precis i det ordets bättre bemärkelse. För honom lärde sig Mina emellertid endast den egentliga fingerfärdigheten, här spelade hon Herz och Kalkbrenner, den tidens virtuoskomponister. Klassisk musik spelade hon däremot för fadern, hvarjämte hon hade tillfälle att i hemmet tidigt deltaga i ensemblemusik, hvarvid medverkade flere af den tidens förnämsta förmågor. Kvartettaftnar höllos äfven reguliert i hemmet.

Vid faderns död var Mina redan 18 år. Hon började nu att gifva pianolektioner och bidrog på detta sätt kraftigt till den talrika familjens underhåll. Några år senare fick hon en elev, som gjorde henne den största glädje, ehuru han icke kunde bidra till kassans förstärkning. Det var en liten fattig 8 års gosse, som på ett gammalt piano i en tarflig våning åt gården i Skomakaregatan, fantiserade så underbart, att det var en lust att höra. En af Minas yngre bröder upptäckte underbarnet och förde honom till syster Mina, som med glädje åtog sig hans utbildning, som hon sedermera i 3 års tid ensam handledde, och spelade han enligt sin lärarinnas försäkran vid 11 års ålder Bachs preludier och fugor »som en hel karl». Att det lilla underbarnet i rikt mått höll, hvad det lofvade, förstå nog alla, då jag nämner hans nämn. Den lille gossen hette Ludvig Norman.

Bland dem, som vid denna tid umgingos i det Josephsonska hemmet, var äfven den såväl i yttre som inre mätto högt begåfvade Maria Ruckman, en dotter af gravören Ruckman och den förnämsta tragiska skådespelerskan vid Gustaf III:s teater, m:lle Frank. Maria Ruckman var äfven en skicklig pianist och hade lifliga musikaliska intressen, och det var hon, som först fäste Minas uppmärksamhet å de underbara Beethovenska sonaterna, som då efter mästarrens död begynte sitt segertåg omkring världen. Då kom ju än mer än nu allt nytt långt senare hit upp än till andra länder. I förbigående kan jag nämna, att Maria Ruckman på sin ålderdom var mest känd genom sina storartade donationer bl. a. till Tysta skolan, som till stor del är hennes verk.

Bland öfriga musikaliska förmågor, som vid denna tid umgingos i det Josephsonska hemmet, var äfven en ung sängerska, som icke så många år därefter skulle förvåna en värld med sina toner, Jenny Lind. Med henne och Maria

Ruckman slöt Mina ett så varmt vänskapsband, att de af brodern Jakob i ett bref nämndes *treklangen*; själf var han *septiman* och hans vän, den rikt musikaliskt begåfvade Anders Lidner, död som konsistorienotarie i Hernösand, *grundbasen*.

När Jenny Lind 1842 konserterade å Carolina i Upsala till förmån för J. A. Josephson, och såmedelst skaffade honom medel till en utrikes studieresa, medverkade äfven Mina bl. a. med appassianatan, som då ännu var föga känd. Under dessa år var hon en af de förnämsta i Stockholm uppträdande pianister oah konserterade flitigt. Som bevis på, hur väl hon förstod att följa med sin tid, kan nämnas, att det var hon som först i Stockholm offentligligen spelade såväl Schumann som Chopin. Af Schumann var det kvintetten, som förmedlade bekantskapen, af Chopin, som jag tror, något af hans scherzon.

Bland hennes elever denna tid var äfven den unga Sophie Leijonhufvud, god pianist, sedermera gift med kommandör Adlersparre och som författarinna känd under signaturen Esselde. Det var i hennes familj, som Mina introducerade Jenny Lind och såmedelst införde henne i societeten.

Efter Minas giftermål, 1844, afstannade så småningom hennes mer offentliga musikaliska verksamhet. Under sin egentliga glanstid var hon emellertid den förnämsta af våra pianister, och såsom bevis på, hur långt hon verkligen var hunnen i virtuositet, kan nämnas, att då Charles Mayer, en af den tidens mest frade virtuose, 1845 besökte Stockholm och då gästade hennes hem, den unga frun trots sin ifriga anhållan icke kunde få mer än två lektioner. Hon behöfde icke fler, han hade intet mer att lära henne, löd den frade virtuosens utsago. Några år förut hade en annan framstående pianist m:e Duleken velat ta henne med till London för att där göra hennes karriär. Hon föredrog emellertid hemmets stilla lycka framför en professionell artists skiftande, stundom glänsande, stundom stormiga, alltid oroliga bana, och i makens och barnens kärlek fann hon en rik belöning för hvad hon sålunda försakat.

Af en svår sorg hemsöktes hon, då hennes äldsta barn, den lilla 10-åriga Betty, äfven hon ett verkligt musikaliskt underbarn, bortrycktes af en härjande sjukdom. Den yngre dottern, Berna, som nu på det ömmaste vårdar den äldriga modern, har äfven hon musikaliska intressen och har bl. a. med framgång uppträdt som sängerska, för hvilken verksamhet hon utbildats hos m:e Artöt.

Trots sin höga ålder har fru Schück alla sina kropps- och själskrafter fullt i behåll och deltar ännu med lifligt intresse i hufvudstadens musiklif, och ofta ser man den lifliga och rörliga gamla damen på operan eller någon konsert. Bland moderna pianister har hon mest tilltalats af Teresa Carreños briljanta och naturfriska spel. Äfven för kammarmusiken har hon ett lifligt intresse, och den Aulinska kvartettens intressanta soaréer försummar hon ogärna.

Äfven nu äger ju Stockholm framstående kvinnliga pianister, hvilka af allmänheten omfattas med lifligt intresse. Kanske skall det därför icke ha varit utan sitt intresse för en

och annan att så här upplifva minnet om den, som för 50 år sedan på detta område förde våra runor med den äran. Och för den som inbillar sig, att tiden å alla områden, äfven det konstnärliga, alltjämt går framåt, kan det kanske vara hälsosamt att framhålla bilden af en konstnärinna, hvars konst var af det gedigna slag, som numera icke längre är vanligt.

—s—n.

Ett sommarminne.

*M*ins du vår villa — *Villa Rosa* —
bäddad i doftande törnrossnår,
ffjrran från allfarvägens kosa
där lifvets störande färdsel går?

*Nere vid branta insjöstranden
vaggande båten, förtöjd, på soaj —
tidt vi den lossat, när öfver landen
strålande gled en morgon i maj.*

*Rätt öfver solig sjö gick färden,
seglen svälde för förlig bris,
blå i dyning vaggande fjärden,
grundet glänste i solhoitt glis.*

*Fiskarns stuga borta på näset
lyste ur skogen i ljusröd prakt
och därnedanföre på gräset
glittrade lärft på bleke lagdt.*

*Själf vid rodret, du kursen ledde —
tyst jag i fören satt och såg
huru din unga byst sig tedde
fritt mot en fond af sol och våg.*

*Leende låg i nobla dragen,
sprudlade ut ur mörkblå blick —
var som af ljusa, vårliga dagen
hela dess soliga glans den fick.*

Emil Kléen.

Falska etiketter.

Uti det dagliga lifvet gifves det så att säga ett spel för öppen ridå — och ett bakom kulisserna. Det förra utgör vårt förhållande till den yttre världen i allmänhet, des senare vårt förhållande till oss själfva och vår närmare omgivning. Det vore godt, om det förra i allt, som rör karakter, skick och sed, vore en återspeglung af det senare — och detta senare också med heder kunde återspeglas. Hela denna apparat af förkonstling, hyckleri och falskt glitter, som tyvärr så ofta reglerar ett helt familjelif och för det in i skefva riktningar till men såväl för dess egna företrädare som utomstående, skulle då försvinna, och *ärlighet* blefve parollen i hela vår hållning gent emot den yttre världen, i stället för att nu merendels *lögnen* spelar in här och hvar för att förgylla upp — och bedraga.

Låt oss blott göra några grepp ur de allra vanligaste förhållandena inom det hvardagliga familje- och umgängeslifvet!

Det fins godt om hem, där ordning och skick blott vid mera högtidliga tillfällen liksom en galamantel breddes ut öfver den eljes förhärskande hållningslösheten och oordningen. Man märker det strax vid sin tilläfsventyrs ej förberedda ankomst dit — ty ett oförmodadt besök är här det samma sem öfverrumpling.

Det framkallar formligen fasa, alla taga till flykten, det smälles i dörrar och man hör hviskningar från olika håll. Af någon tjänare föres man ändtligen in i salongen, där man får vänta en rundlig tid, innan husets fru uppenbarar sig med förlägna ursäkter för sin egen »tillfälliga» toalett, den »tillfälliga» oordningen och Gud vete hvad för alla andra »tillfälligheter».

Dessa ursäkter åhör man, själf en smula förlägen, ty man kan ej slita sig från den tanken, att detta hem och dessa människor, som man förra gången såg i en viss anspråksfull »stass», i själfva verket då buro en falsk etikett och alltjämt göra det, när de uppträda i presentabelt skick. Kontrasten mellan det förra tillfället och den sista interiörens villervalla är för stor, för att man ej skulle erfara denna besvärande och stämningen nedtryckande misstanke.

En husmoder bör väl hvarje timme på dagen vara nog propert klädd för att utan förlägenhet kunna mottaga en besökande. Om hon, klädd i en tarfig hvardagsdräkt, stökar i hushållet och till och med en liten sotstrimma tecknat sig på hennes hand — hvad gör det? Icke bör sådant jaga henne på flykten, då det ringer på tamburklockan. Ligger här och där på golvet en leksak — nå, än sedan? Den besökande vet eller förstår, att hon har små barn, som för att riktigt kunna roa sig, måste få rusta litet.

Men däremot är det åtskilligt annat, som *aldrig*, vare sig man väntar främmande eller ej, borde få finnas i ett hem: smutsigt linne, kringkastade klädespersedlar, tomma kärl med matrester från sista måltiden, stående kvar på ett ännu ej afdukadt bord, dam på möblerna och sopor i vråna på ett oskurdadt golf. Likaledes böra husmodern och hennes barn aldrig befinna sig i en sådan dräkt, att hon å egna och de sinas vägnar behöfver skämmas inför främmande blickar.

Den äkta goda seden, det verkligt fina skicket, har någon sagt, finnes endast i det hem, hvars hela görande och låtande ligger öppet för all världen som under en kristall-skål.

Den ton, som i öfrigt råder inom en sådan familj, är af tvåfaldigt slag, man skulle kunna säga den ordinarie och den extraordinarie.

Till den senare hör bland annat mannens inför främmande iakttagna sätt mot hustrun — och vice versa. I umgänget med andra äro de älskvärdheten och uppmärksamheten själfva mot hvarandra; de vilja liksom annonsera ut och exponera för världen sina angenäma egenskaper och gifva en skrytsamt hållen bild af hemmets goda anda. Men är denna ej invuxen med sina yttersta förgreningar i deras dagliga, intima samlif, får det hela lätt något forceradt, som verkar onatur och gifver klaven till försmädliga upptäckter från utomståendes sida.

Man märker, att de båda makarna i sitt manér blott anlagt en söndagsdräkt; som en lös klädnad omfladdrar dem den goda tonen, ett oförmodat luftdrag blåser med ens bort det lätta höljet, och då visar sig

en man, som i hemmet bortlägger all takt och förfining, som nyttjar grofva ord och svordomar, snäser sin hustru, grälar och dundrar öfver minsta småsak — och på hemmets »fridlysta» område begagnar äfven hustrun följaktligen tyvärr ungefär alldeles samma ton!

Huru denna ton, då den också begagnas mot barnen och tjänstefolket, återverkar på dem, är ju lätt att inse, liksom i det hela hvad slags »familjelif» på en sådan grund måste komma till stånd. Det blir en ful rätsida och en med stor svårighet framtvingen prålig och lögnaktig afvigside.

Om icke annat förrådes den senares tillvaro och beskaffenhet af barnen, hvilka icke så lätt som föräldrarna kunna göra ett tvärt afbrott från hvardagsmanéret, utan stå där och betrakta både med förvåning och löje de äldres plötsligt kruserliga sätt. De bibehålla helst den »ordinarie» tonen, och pappa och mamma äro inom sig helt förtviflade, fastän de med sötsura miner försöka ursäktas »de stackars älsklingarnes» ostyrighet — »de äro litet bortskämda och mena ej så illa». Men »älsklingarne», som i hvardagslag just inte röna detta namn eller en behandling därefter, tycka, att pappa och mamma äro riktigt putslystiga och grassera tio gånger värre än någonsin.

Det för väl hända, att äfven i ett dylikt hem barnen tvingas att lära sig ett visst slags skick, men det blir endast en yttre anständighet, tonens döda form, och af dem blir det sådana människor, för hvilka den verkligt bildade känner en instinktlik afsky.

Ty det gifves verkligen en del människor, hvilka i allmänhet ställa sig reglerna för *savoir faire* skapligt nog till efterrättelse, men likväl förnimmer man alltid vid beröringen med dem en viss känsla af obehag och tvång. Man håller samtalet inom det alldagligas gränser och aktar sig noga att låta en sådan människa bli het eller att visa henne större förtrolighet. Det är liksom en obestämd fara man vill undvika.

Återigen finnes det människor, gent emot hvilka man känner, att, hvad vändning samtalet än torde taga, aldrig något rätt eller simpelt kan framkomma; därför är man trygg och förtroendefull i deras sällskap. Ty dessa människor äro sådana, hvilka icke blott handla och uttrycka sig, utan äfven tänka och känna på ett finbildadt och ädelt sätt. De förra äro däremot sådana, som blott till det yttre inlärt vissa regler för det passande, och merendels stå deras enskilda lif och vandel i skarpaste mosats till deras umgängesbefovenhet, hvilken är en tunn yttre fernissa, en falsk etikett, den där ej är rådligt att skrapa ovarsamt på.

På tal om det sken, som är anlagd att vilseleda, bör påpekats ett visst drag, som trycker sin prägel på snart sagdt allt inom mången familjekrets och som för en och annan kan synas tämligen oskadligt, ehuru det ur synpunkten af all lögn förkastlighet väl borde bannlysas. Det är den uti allt sig uppenbarande mer eller mindre fyndigt maskerade skryttaktigheten.

Ni har nog besökt en sådan där i öfrigt ganska hygglig familj med ett synnerligen anspråkslöst namn och dito ställning, där med ängslig noggrannhet vissa förnäma namn alltid hållas öfverst i visitkortskorgen. De ligga där och liksom tigga er om att titta dit — men ej för djupt ned, ty där vidtaga de blygsammare namnen och »karaktererna». Det är familjens egen bön, som

strax fläktar emot er ur den där korgen, hvars öfre innehåll skall gifva er ett begrepp om herrskapets »egentliga» umgänge.

Vid hvarje det obetydligaste föremål fäster sig gärna något, i upplysningsform meddeladt, mer eller mindre märkvärdigt. En liten pastell blir föremål för er beundran, »Åhja,» medgifves det i lätt och skenbart likgiltig ton, »den är inte illa, det är en present af vår vän baron X.»

På snarlikt sätt omstrålas nästan allt smått och godt, som är framlockadt på hemmets »presenterbricka», af en viss distingerad nimbus, som framhålles utan groft skryt — men dock alltid och liksom i förbigående *framhålles*.

Frun i huset antyder icke alltför ogärna och icke alltför sällan, att hon är befryddad med en förnäm dam. Det kommer icke plumpt fram, men säkert och segervisst och i skenbart osökt samband med de mest skiftande ämnen.

»Nej, Charlotte,» säger hon med diskret halfhög ton till tjänsteflickan, »i morgon måste Charlotte vara hemma, då vi nu sedan så länge lofvat oss bort till min svägerska justitierådinnan».

Efter middagen, som med all säkerhet *icke* var enligt familjens hvardagsdiet, får ni höra ett lätt beklagande, att »allt var så tarfigt, men man var ju inte beredd på främmande».

Vid sidan af rätt mycken verklig älskvärdhet får man — det kan inte hjälpas! — då och då en dosis skrytsamma förtroenden i sig. — »I år ha vi beslutat att pröfva på Varberg» — t. ex. — »Eljes är det ju förstås mera modernt i Marstrand — vårt gamla stamhall».

Yngsta dotterns spellektioner kosta fem kronor i timmen — de ha ej råd till dyrare! Hon får ådagalägga sin färdighet, och det går, som då man dragit upp en speldosa, ty den lilla stackarn är numera förskräckligt van att ådagalägga sin färdighet med en särskild komposition »den och ingen annan».

In i detta maskineri för förnämmitetsprestationer drages ni till sist måhända själf, alldeles mot er vilja. En person kommer på besök, och alltsedan den personen kom, iakttages en till det yttersta stegrad taktfullhet mot er; ty den främmande måste partout i er se en förnämligare människa, än ni tilläfsventyrs är eller anser er vara. På detta sätt får äfven ni en falsk etikett er påklitrad; och det är sannerligen ingen lätt sak att på ett grannliga sätt i hast befria sig från den.

En sådan naiv fåfänga ser man under växlande former mycket ofta inom familjelivet, och åt detta åfande att synas vara mer än hvad vederbörande är, ägnas merendels blott löjet, då manien synes ofarlig och på sin höjd endast kan skada dess offer själfva. Men ofarlig är den dock icke, all den stund den ärlighetens och sanningens grund, på hvilken hemmets hård bör vara murad och utan hvilken det uppväxande släktet aldrig har ett fast underlag för sin moral, blir undergräfd och förstörd.

I lifvets strid händer det, att de falska etiketterna en gång slitas bort med så mycken skolnös våldsamhet, att hjärtat blöder och hela lefnadslyckan går i kras.

Erny.

Astrid.

Skiss för Idun af
Gerda Meyerson.

(Slut från föreg. n.r.)

Jag berättade för henne så godt jag kunde om de gamle mästarne och deras taflor samt om de konstskatter i utlandets stora museer, hvilka jag hoppades inom kort få se en del af, och Astrid tröttnade aldrig att höra på. Stackars liten, hon var den viligaste, mest intresserade modell man kunde ha! De dagar hon var uppe och bättre, kröp hon genast till sängs igen, så snart jag bad henne därom, och aldrig ville hon erkänna att hon blef trött. »Vill du verkligen inte måla mer, jag orkar mycket väl en stund till,» sade hon för hvar gång jag slutade. När hon var dålig, var hon allra ifrigast, att jag skulle arbeta på taflan, jag tror hon var rädd, att hon skulle dö, innan jag hunnit få den färdig. Och ehuru hon, då jag blifvit van vid hennes blekhet, icke föreföll mig så sjuk, och fastän jag sade mig själf att läkaren nog misstagit sig om henne, kunde jag likväl icke hjälpa, att hennes oro inverkade på mig. Jag arbetade med feberaktig ifver. Aldrig hade jag målat en tafla under en sådan spänning, men aldrig heller så fort och så säkert samt med en sådan öfvertygelse att lyckas. Jag kände, hur min förmåga växte för hvar dag. Astrids barnsliga beundran sporrade och inspirerade mig, Hon var så ärelysten å mina vägnar, att hon öfverträffade mig själf i mina djärfvaste drömmar. Jag skulle blifva nordens ryktbaraste målarinna, mitt namn och mina taflor skulle bli berömda öfver hela världen, gjorde hon upp. Just denna tafla, till hvilken hon var min modell, skulle göra min lycka. »Jag förstår det ju icke, men jag känner att den blir ett mästerverk,» sade hon. »Och,» fortsatte hon drömmande, »när människorna därute i världen fråga, hvem den sjuka flickan är, då måste du berätta för dem om lilla Astrid, som själf så gärna velat lära sig måla och bli en stor konstnärinna, men som var dömd att dö så tidigt.» Astrid hade fäst sig vid mig med en nästan svärmisk tillgifvenhet, sade att jag blifvit sänd till henne för att förljufva hennes sista dagar och för att hon, innan hon dog, ändå skulle få göra något för konsten, som hon älskade så högt.

Hvad det gjorde mig ondt om henne! Hon hade både smak och färgsinne, och de ritningar och små vattenfärgstaflor, hon visade mig, tydde — såvidt jag kunde se — på icke obetydliga anlag. Kanske hade hennes drömmar om att bli målarinna kunnat förverkligas, om hon fått lefva och vara frisk. Nu gick hon helt upp i *min* målning och *mina* framtidsplaner. Min förestående resa till Paris intresserade henne på det lifligaste. Hon hade hört så mycket om Paris, när hon var barn — berättade hon — ty hon hade haft en farbror, som bott där i flere år. När han var hemma på besök, brukade han bara tala om »världsstaden vid Seinen», som han sade. Astrid mindes också att han kallat Paris »konstens rätta hem». Han hade varit köpman, men hade hellre velat vara målare, hvilket han haft anlag för, ehuru han aldrig fått utbilda dem. Astrid hade en gång visat honom sina ritningar, och då hade han lofvat henne, att när hon blefve stor, skulle hon få komma till honom i Paris och lära sig måla där.

»Du må tro jag blef glad då,» sade Astrid, »fastän jag väl bara var en åtta, nio år. Jag visste icke om, att jag var sjuk, och hvar gång farbror kom hem sedan, påmint jag honom om hans löfte. Men efter ett par år reste han till Amerika, och sedan dess var det slut med mina förhoppningar att få lära mig måla. Ty om jag också varit frisk, skulle pappa och mamma icke haft råd att låta mig vara i Stockholm och gå igenom akademien, ännu mindre att låta mig resa till Paris, förstås. Men nu är jag så glad, att du får resa dit.»

Och Astrid studerade mina resehandböcker och kartor och talade med förtjusning om allt det sköna och märkvärdiga jag skulle få se. Men när jag lofvade att skrifva till henne och berätta om mitt lif därute, skakade hon på hufvudet med ett sorgset leende: »Du kommer inte länge att behöfva öda bort din tid med det,» sade hon.

Oftast låtsades jag icke förstå, när hon hänsyftade på, att hon snart skulle dö, jag försökte skämta och leda hennes tankar på annat. Afven när jag icke målade, var jag ständigt tillsammans med Astrid. När hon orkade det, promenerade vi eller lågo i våra hängmattor i skogen, när hon var för klen att lämna sängen, höll jag henne sällskap på hennes rum, det hände till och med ibland, att jag åt mina middagar uppe hos henne.

»Jag är icke ledsen att dö nu längre,» sade hon en gång, »ty när du har rest, blir det så förfärligt tomt.»

Jag arbetade rastlöst. Dag efter dag gick, gäster kommo och gäster foro på Trollåsen, men jag tog blott föga notis om dem. Jag kunde icke tänka på annat än Astrid och taflan och om jag skulle taga den med mig till Paris och försöka få den utställd där.

»Det måste du göra,» sade Astrid, »om du för taflan med dig till Paris, kommer jag ju på sätt och vis dit.»

Stackars lilla Astrid! Hennes förhoppningar äfven därom skulle gäckas. Ty jag måste ju helt plötsligt lämna Trollåsen med alldeles ointetgjorda framtidsplaner och utan utsikt att få fortsätta på konstnärsbanan bege mig hem till Finland i stället för till Paris.

Astrids födelsedag var på en söndag. På fredagen förut hade hennes mor och de öfriga gästerna rest till staden för att göra uppköp. Man tänkte nämligen fira Astrids födelsedag med en fest, det skulle bli tablåer och fyrverkeri, förberedelserna hade pågått flere dagar. Astrid själf visste ingenting härom, hon talade icke om sin födelsedag, icke ens med sin mor, hvilket denna bekymrad anförtrödde mig. Förre hade Astrid alltid brukat glädja sig åt den dagen och velat ha den festlig med kaffe-bjudningar för folket och gästerna, men detta år hade hon icke nämnt ett ord om något sådant, ehuru hon varit ovanligt kry de sista dagarne.

Nu voro hon och jag ensamma hemma, jag satt i hennes rum, sysselsatt med de sista retoucheringarna på taflan, och hon hade gått till köket efter te. När hon kom tillbaka, hade hon ett bref med sig till mig. »Mätte det innehålla goda nyheter, det ser så otäckt tjockt ut!» sade hon, när hon lämnade mig det.

Jag såg att brefvet var från min bror, lade det åt sidan och fortfor obekymrad att måla. Jag ville icke hindra mig med att läsa det, ty jag var ifrig att afsluta taflan.

Men Astrid gaf mig ingen ro; alldeles som om hon anat, att det var något särskildt med det där brefvet, frågade hon mig upphörligt, hvarför jag icke öppnade det, och slutligen gjorde jag henne till viljes.

Min bror skref, att han genom en större firmas bankrutt på en gång såg sig alldeles ruinerad, och att mitt lilla arf efter föräldrarna, på hvilket jag dittills lefvat, äfven gått förloradt. Naturligtvis, skref han, kunde det nu icke bli tal om någon Parisresa för mig. Han uppmanade mig därför att slå konstnärplanerna ur hägen och försöka få någon kontorsplats, genom hvilken jag kunde förtjäna mitt uppehälle. Ty han kunde icke hjälpa mig, hur ondt det än gjorde honom, han hade ju hustru och barn att sörja för. I alla händelser borde jag ofördröjligen resa hem.

När jag läste detta, svimmade jag för första gången i mitt lif. Slaget kom så oförberedt och oväntadt, och så var jag nog också öfveransträngd af det trägna målandet under de sista veckorna. När jag kom till sans igen, såg jag stackars lilla Astrid, darrande och färfärad, luta sig öfver mig. Frukta för att ha skrämt henne gjorde dock att jag snart återvanu min själfbehärskning.

Så måste jag naturligtvis berätta för Astrid hvad som hänt. Hon blef alldeles utom sig. »Men du måste till Paris, du måste dit!» upprepade hon. »Hvad skall du taga dig till?»

Ja, hvad jag skulle taga mig till, kunde jag i min första bestörtning naturligtvis ej få klart för mig, men jag insåg, att det bästa jag kunde göra var att följa min brors råd och genast fara hem. Om jag ville hinna med den båt, som gick från Stockholm dagen därpå, måste jag följa med aftontåget från en station, dit det var två mil att åka från Trollåsen. Det blef att packa och ge sig af med detsamma.

Astrid sökte icke hålla mig kvar, hon förstod nog, att jag var för uppskakad af den underrättelse jag fått för att kunna tänka på henne. Hur jag hann bli färdig, vet jag inte, men när jag fått mina saker i ordning, var det knappast tid till ett brådskande farväl.

Taflan, som icke var alldeles torr, ville jag först låta sända efter mig, men Astrid öfvertalade mig att taga den med. »När de se den, måste de förstå, att du icke kan öfvergifva konsten,» sade hon.

Hon grät icke, när hon omfamnade mig till farväl. »Vi träffas aldrig mer,» hviskade hon med darrande läppar, »men jag är så glad, att du hann få taflan färdig. Jag är säker på att den är bra.»

Jag minns att jag försökte svara henne med ett leende, ty tala förmådde jag icke. Så steg jag upp i vagnen, och i nästa minut bar det af i firsprång utför backen.

Förut hade jag ofta oroat mig för, hur afskedet från Astrid skulle bli, och fruktat att hon skulle bli mycket uppskakad. Nu hade detta afsked kommit så hastigt och oförberedt och hon tycktes ej ha tänkt på sig själf, endast på att uppmontra mig och styrka min tro på framtiden.

Många gånger sedan har jag undrat, om icke Astrid hade någon slags profetisk gåfva, och om hon kanske kände inom sig att det skulle bringa mig lycka, om jag toge taflan med mig. Ty det var ju på resan hem, på ångbåten mellan Stockholm och Helsingfors, som jag träffade grefvinnan Samarow, min ryska beskyddarinna, henne som jag

har att tacka för att jag fick fortsätta att ägna mig åt konsten. Hon blef genast så intagen af min tafla, emedan Astrid liknade en dotter, som hon förlorat, att hon nödvändigt ville köpa den med detsamma. Men hon förstod sig äfven mycket bra på konst och hon sade mig, att »Astrid» skulle göra uppseende på hvilken konstutställning som helst. Den, som målat något sådant, måste gå framåt, sade hon, och när hon hörde, hur föga utsikt jag hade att vidare få utbilda min talang, erbjöd hon sig genast att bli min beskyddarinna.

Det var som en dröm alltsammans, hela vistelsen på Trollåsen, resan därifrån och de få dagar jag tillbragte hemma med mina släktingar, innan jag följde grefvinnan Samarow till Petersburg.

Först därifrån skref jag till Astrid. Hon hade icke bedt mig att skriva, men jag längtade naturligtvis att få meddela henne de goda nyheterna. Till svar fick jag ett bref från hennes mor, som berättade att Astrid, allt sedan jag lämnade Trollåsen, varit mycket klen, men att hon gladd sig med mig och hoppades snart orka skriva till mig.

Först flere veckor senare, jag var då redan i Paris — grefvinnan Samarow bor i Paris och var endast på ett kort besök i Ryssland — fick jag verkligen ett bref från Astrid själf, det första och sista jag fått från henne.

»Jag visste ju, att taflan skulle göra din lycka,» skref hon, »jag kände det hela tiden och önskade det så innerligt. Det är kanske barnsligt, men jag kan inte låta bli att tycka, att jag som din modell ändå har en liten del i din framgång, som om jag hade gjort något till, att den blef bra. Men så underligt att jag skulle vara lik den där ryska grefvinnans dotter, det är precis som i en roman, hon hade kanske inte intresserat sig så mycket för dig annars.»

Astrid skref vidare, att hon legat till sängs ända sedan jag lämnade henne, och att hon icke trodde, att hon skulle komma upp mer. »Jag är icke sjuk, bara trött,» skref hon, »och dagarna bli så oändligt långa. Jag tänker mycket på dig och på hur det kunde ha varit, om jag varit frisk och fått lära mig måla, om det verkligen kunde ha blifvit något af mig. Det är besynnerligt att jag icke kan låta bli att undra däröfver, kanske det är orätt af mig, men jag kan inte hjälpa det. Och jag vet nog, att jag inte är så undergifven, som jag borde vara, kanske det är därför jag får lefva ännu, fastän doktorn säger att mitt hjärta är så svagt, att han knappt kan höra det slå.»

Hur väl minns jag inte hvart ord i det där brefvet, men jag hann aldrig svara på det. Ett par dagar sedan hon skrifvit det, gick lilla Astrid bort till det land, där inga bref träffa henne. Då dess kraft var slut, upphörde hennes hjärta att slå, döden kom nästan omärkligt, medan hon sof, modren, som satt hos henne, hörde endast en suck och såg en sakta ryckning kring de bleka läpparna.» —

Märta Hjälms hade slutat sin historia, men ännu sutto vi tysta i flere minuter. I ateliern började det skymma och på taflan på staffliet kunde vi nu icke klart urskilja detaljerna. Men det bleka flickansiktet lyste emot oss ännu blekare än förut och de mörka ögonen tycktes ännu mera sorgsna och drömmande.

På rundresa.

Några korta bref från fröken Eva.

Uppsnapade och afskrifna af

Georg Nordensvan.

(Forts.)

Nu kände hon sig hemma, blef talträngd och lustig. Hon hade varit i Wiesbaden och talade med humoristisk uppfattning om de tyska officerarna. Hon språkade politik med ryssen, som köpt »L'Intransigeant»: »Monsieur Rochefort manque la raison» — han har använt sitt hela lif till att upphetsa massorna o. s. v. Hon talade om hertigen af Aumale och om prästerna, hon talade om de ryska sympatierna: »tout est à la Russie dans la France.» När vi nalkades Paris och började samla i hop våra res saker, fick hon upp ett fång med 6 parasoller och några stycken paraplyer: »Jag glömmet dem alltid efter mig, hvar jag än är — jag måste ha flere stycken med mig.» Så fick hon upp en stor hattask, och ur den tog hon fram en praktfull hatt af det moderna slaget — med röda rosor på hvitt — och därefter ännu en med syrener och gröna blad. »Se här, hvad tycker ni?» Hon satte dem skrottande på sig för att visa, hur de klädde henne. Allt klädde henne. Jag tog mod till mig och frågade, hvad en dylik hatt kunde kosta.

»Femtio francs,» gissade den ryska damen.

»Jag gör dem för tjugu,» skrottade parisiskan. »Jag gör dem själf, jag är modist. Sedan jag gifte mig, har jag min egen butik vid rue Lafayette.»

Världsdamen, som skulle vara en prydning för hvilken salong som helst, var en liten modist! Jag skulle snarare tro att hon var en hertiginna, som reste inkognito. Förtjusande var hon i alla fall — bredvid henne tar jag mig nog ut som en riktig landtrolla.

Sedan ha vi sett många pariserdamer af olika kvalitet, från de förnäma svartklädda markisinnorna, som åka i sina egna korrekta ekipager och som äro hjältinnor i Gyps och Lavedans böcker, och till de driftiga, duktiga, fryntliga och litet dryga borgarfruarna, som knoga och arbeta hela dagen och sedan äta en god middag med stek, salade och vin.

Och så de förstå att kläda sig, dessa parisiskor! Nåja, det är ju känt och erkänt, att de stå främst af alla världens kvinnor i konsten att åstadkomma mycket äfven med små resurser. Du skulle ha sett dem på årets stora blomsterfest i Boulogner-skogen den 6 juni. Den var helt ordinär, säga parisertidningarna, för oss bönder från polarlandet var den storartad. Hela Longchampsallén ett enda vimmel af vagnar, och flertalet af vagnarna klädda med blommor, ej blott vagnskorgen, utan hjulen, hästarna, tyglarna, blomsterguirlander öfver allt, kuskens piska till och med hade en liten bukett. Och det hela ofta nog ytterst smakfullt, ett helt poem af artistiskt avvägda färgnyanser. Och damerna klädda i sträng öfverensstämmelse med blomstermassan, de sitta uti — hvita damer, ljusgula, ljusgröna. Där var en liten vagn, klädd uteslutande med späd ljus grönska och hvita blommor, där var för ombytes skull en annan, som var klädd med endast små ballonger i hundratals — röda, gula, blå — och en tredje, en miniatyrvagn, som drogs af världens allra minsta åsna, på hvars rygg satt en

liten den allra som sötaste apa, klädd i rosor och med en slinga af blåklint om halsen.

Och med hvilket godt lynne hela denna massa af åkande och af åskådare kastade blommor till hvarandra! Hur man skrottade, när en dam fick en knippa rosor midt i ansiktet, och med hvilken lust och glädje hon gaf igen ett fång af sin egen blomsterhögtill till den herre, som kastat dem! Gamla korrekta herrar, unga korrekta damer och ej minst barnen i vagnarna och vid väggkanten skrottade och skämtade i kapp, och där regnade blommor öfver höga och låga utan anseende till personen och spred sig en rusande parfym af rosor öfver Boulognerskogen. Det var en förmögenhet af blommor, som den dagen kastades ut — men vackert var det. —

Jag skulle vilja skriva ett helt bref om moderna nu, men det törs jag inte. Till och med Adam finner dem stilfulla och smakfulla. Det roliga är just att se, hur mångfaldigt ett mod är här i Paris. Det är inte ett mod, som härskar — liksom hemma, där om våren hvar enda dam tar på sig en kappa, absolut lik alla andras nya kappor — utan det uppträder i hundra nyanser efter hvars och ens enskilda smak och behag. Jag imponerade ofantligt på Adam genom att en dag öfverraska honom med att uppträda i bländhvit jaquette, hvita handskar, svart sidenklädning, gula skor och öfver det hela en stor ljusgul hatt med röda rosor — det är för tillfället den mest distinguerade promenaddräkt, jag vet.

Dagen därpå fick jag mig ett godt skrott. Ty då uppträdde Adam distingueradt, klädd i en redingot, sådan jag aldrig ännu sett i Stockholm, ett sådant där fodral, som räcker ända ner på hämlarna och till hvilket hör: uppåt en bred halsduk, virad flera hvarf om halsen med en smal skjortkragskant ofvanför uppe vid öronen och nedåt svart- och hvitrutiga byxor, hvita damasker och svarta lackerade skor. Därtill en »storm» med alldeles platta brätten — och naturligtvis hvita handskar. Han väckte ändå alls intet uppseende på boulevarderna, den gode Adam, men vänta när han kommer hem till Stockholm!

De svart- och hvitrutiga byxorna äro dagens högsta mod i Paris — de kunna ha små rutor, men utan rutor kan en rätt-skaffens pariser-elegant knappt gå ut på gatorna.

Nej, nu får jag börja tänka på att få ett slut på detta bref, som ej kan räknas precis till de korta. Jag skall hoppa öfver en massa saker, som vore att skvallra om, och bara tala om två storheter bland dem jag sett.

Den ena är Yvette Guilbert, den berömda chansonettsångerskan. Hon hade nu senast varit i London och alla parisertidningar sjöngo unisont hennes lof, då hon återkom, »större än någonsin», till sina trogna parissare.

Jag, som kom till »Ambassadeurs», där divan uppträdde och sjöng 6—7 visor ur sin repertoar, utan några som helst förut-sättningar, jag blef snopen.

Hon såg alls ej så ut, som jag ville ha henne. Yvette Guilbert lär ju vara inkarnationen af pariserlynnen under den tid, som just nu är inne. Jag hade sett henne afbildad på Chérets affischer, och jag föreställde mig henne — visserligen inte vacker, ty det visste jag att hon ej var — men

många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

SPISBRÖD,

C. W. SCHEUMACHER
Kgl. hovevarantör. — 17 NORRISÖGÅTAN — 17, Stockholm.

fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specierhandlare i hufvudstaden.

CAKES

pikant och elegant, något ormaktigt slankt och fint och intagande. Och så kom hon fram, klädd helt vanligt utan någon elegans eller karaktär. Ful var hon, men hon såg också grof och simpel ut, och när hon sjöng, vred hon till sin mun på ett obehagligt sätt och hade en mycket motbjudande mimik. Jag knuffade Adam i sidan: »Hvad tycker du?»

»Jo — sången är ju förstklassig,» sa han, och det var det enda, jag fick ur honom. Han begrep alltså det fina, hvilket jag tillstår att jag inte gjorde. Jo, att hon behandlade sin röst med mästarekap och att hon gjorde af de visor, hon sjöng, allt hvad göras kunde, det begrep jag. Men hennes tjusningsförmåga förstår jag inte. Judies kuplettsång kan man förtjusas af, men för den gudomliga Yvette förblef jag iskall, och det visar (kanske) att jag är dum. Men det kan jag inte hjälpa numera.

Den andra storheten — ja, det är hvarken madame Rejane eller den gudomliga van Dyck, tenoren, utan det är presidenten Faure.

Det är en riktigt stilig och treflig gammal herre att se på. Vi mötte honom händelsevis, då han kom från en resa på ett par dagar för att inviga en byst i en provinsstad — i Frankrike ställer man upp statyer och byster öfver snart sagdt alla affidne, i synnerhet om de varit generaler och förlorat någon batalj under kriget eller om de varit ministrar ett par månader, hvilket nästan hvar annan människa har varit. En hel del tidningar hade hackat och bjäffat i kapp på monsieur Faure under dessa dagar liksom förut och efteråt, på boulevarderna utbjöds en broschyr med titeln »La verité sur la vie de Felix Faure» — insinuationer och lögnar höra till ordningen för dagen, man skulle tro att han är ytterst impopulär och mogen att köras bort —

Så kommer han åkande på boulevard St. Germain. Först en afdelning kyrassierer — de båda främsta med karbiner på armen — i kort galopp. Så presidentens öppna vagn. Alla människor stannade, de som sutto på omnibustaken stego upp och alla hälsade. Intet skrån och inga hurrarop, men en verkligt vördnadsfull hälsning, som Faure besvarade på ett mycket sympatiskt och vinnande sätt. Efter vagnen kom en ny kyrassiertrupp.

Adam, som varit öfver allt och sett all världens monarker, påstår att med undantag af kung Oscar knappast någon af dem har ett så ståtligt och nobelt yttre som Faure, den för detta garfwaren. Mötet med honom kom mig att påminna mig, när vi en dag i konstutställningen i Berlin stötte på kejsarinnan af Tyskland. Där kommo ordningsmän och ställde sig framför dörrarna, makande folket åt sidan. Så inkommo två damer, klädda i svart siden, och en gammal herre. De tittade på tafflor och åskådarna beskådade dem och sprungo efter dem ur sal i sal. Men där var mycket få, som hälsade där de gingo fram.

När de gått, frågade jag en af ordningsmännen, hvilka »die Herrschaften» voro. Han såg ned på mig med en blick full af ömkan öfver min okunnighet, då han svarade »die Majestät».

Sådana märkliga upplefvanden får man vara med om, när man är ute och reser!

»Jungfrun.»

Ett kvinnligt handelsgeni, skildradt för Idun af *Chicot*.

Hon kallades »jungfrun» rätt och slätt, därför att hon själf ville kallas så, därför att hon aldrig utbytte schaletten mot en hatt, därför att hon ansåg, att hvarje människa borde hålla fast vid det stånd, hvori hon blifvit född, och slutligen därför att blott få människor till slut visste hvad hon egentligen hette, emedan hon till sin femtioåra handelsrörelse aldrig begagnat något tecken till skylt.

Se där hvarför »Jungfrun» står här ofvan som ett nomen proprium och med citationstecken.

Nu till hennes historia!

* * *

I sjö- och stapelstaden G**** finnes ännu vid en liten gata, ej långt från den borttagna Islandspumpen, ett rödfärgadt tvåvåningshus, till hvilket generationer af de genom södra, västra och norra tullarna inkomna landtbefolkningarnas kvinnor under ett halft århundrade syntes ränna i väg med den för allmogen i dessa trakter välkända, lidande gången. Där var deras »modemagasin», och »jungfrun» furnerade i öfre våningen allt hvad som hörde till deras »helgdagsblåsor» och på senare åren äfven deras hvardagskostym.

Detta hus hade för öfrigt gamla bondtraditioner, medan »jungfrun» ännu tultade i den lilla täppan, där för trettio år i dag sedan stodo två stadens ädlaste äppleträd, uppdragna af sticklingar, som husets förste ägare, en kofferdikaptan, hemfört från Azorerna. Där var nämligen en krog i bottenvåningen, dit bönderna, som om vintern forslade stora träd och väldiga tallrötter till de längre ned liggande skeppsvarfven, vanligen körde in på återvägen med sina tomkälkar och »pustade» en stund, hvarunder det nog hände, att de äfven värmde upp sig med några supar.

I öfre våningen bodde en sjömanshustru vid namn Östberg, som sydde fruntimmerskläder. Hon förfärdigade Vahlbogummornas »kyrkrockar», som buros åtsittande och voro af blått kläde. Dessa för den tiden ganska dyrbara plagg blefvo så omtyckta, att stor-morarna från grannsocknen Hille äfven kommo dit, bedjande henne göra dem liknande.

Emellertid hade kvartersmannen vid Enneska varfvet köpt gården, hvarifrån nu krogen försvann. Östbergskan fick likväl stanna kvar, och som hennes rörelse var stadd i alltmera flor, så att hon ej maktade ensam fullgöra beställningarna, tog hon hyresvärdens unga vackra döttrar upp till sig som elever. Den äldre blef gift, men den yngre fortsatte och blef snart lika skicklig som sin mästarinna.

Östbergskan var en företagsam kvinna, som snart insåg, att hon kunde göra sig en duktig förtjänst med att köpa sybehör och foder i parti. Och sedan hon fått reda på, hvar dessa köp bäst kunde göras — hvilken kunskap minsann sedan dess icke erbjudit några svårigheter, då landet öfversvämmats af profryttare som gräshoppor — började hon så småningom äfven styra ut sina kunder med andra »Stockholmsnyheter» för klädebonaden. Men tyst skulle det vara,

ty Handelsbalken var den tiden en fast förskräckeligen hård balk att stängas mot! I synnerhet för kvinnor. De hade inga rättigheter alls, mycket mindre handelsrättigheter. De voro ej ens myndiga, om de än blefve ett helt sekel gamla och händelsevis inte råkade blifva änkor under tiden.

Men att sy kläder kunde ingen mänsklig makt neka dem; och att därvid litet annat »geschäft» förekom i denna aflägsna vrå en trappa upp, var nog icke så lätt att snoka upp, äfven af den tidens arga bönhasar.

Detta insåg den unga Maria Elisabeth Martinell — så lydde »jungfrun» hela borgerliga namn — snart lika bra som den klipska Östbergskan. Hon förstod också att genom sitt trefliga sätt och vackra ansikte tjusa till kunderna i mycket högre grad än sin lärarinna, som på senare tiden gick i en ständig förbittring öfver mannen, den där efter en längre rymning oförmodadt kommit hem och utan krus lagt sig för ankar i hennes bästa rum med sin dagliga landsranson af en kanna bränvin stående vid hufvudgården. Han skulle enligt egen utsago »ta igen sig» till nästa resa, hvilken dock gick väster ut i stället för åt öster. Han hamnade nämligen i kyrkogården på Västerlöten efter tre års grundlig ankarsättning.

Om det nu kom af de valda matrossångers båtsman Östberg icke så sällan lät eka ända upp till Islandspumpens märkvärdiga urna eller af omtanke för dotterns framtid, kan nu ej närmare utredas; men säkert är, att Östbergskan nödgades lämna lokalen, där sedan »jungfrun» till sin död blef enväldig härskarinna.

Redan från början gick henne allt väl i händer, beträffande själfva handeln. Kunderna strömmade till ur ännu aflägsnare socknar. Trots att man inte hade några telegrafer och jungfrun aldrig annonserade, fingo de dock nys om, att där nere på Islandet fanns en sömmerska, som var ändå styfvare än Östbergskan.

Men en vacker dag inträdde hos jungfrun en herrekarl — figurer, nästan okända då i dessa gårdar annat än vid brandsynerna. En siratlig liten man med fina polisonger, men förskräckligt skarpa ögon. Alla kände den mannen. Det var ingen mer och ingen mindre än den beryktade stadsfiskal K., som sedermera flyttade till Stockholm på grund af sina utomordentliga förtjänster som polisman, hvilket då egentligen den tiden hufvudsakligast bestod i att vara hvad man kallade en flåbuse.

Han hälsade mycket höfligt.

»Hör nu, min söta vän,» började han, också mycket artigt, »här håller man visst marknad hvarje dag, mamsell?»

Hon blef förskräckt, men ännu mera förbittrad öfver hans »söta vän» och »mamsell».

(Forts.)

Ur notisboken.

Två bekanta porträttmålningar, fru Hildgard Thorell och fröken Elisabeth Warling, ha nyligen fullbordat hvar sitt nya arbete, den förra ett större porträtt af drottningen och den senare ett porträtt af borgmästare von Stockenström, hvilket är ämnadt att upphängas i magistratens sessionsrum i Helsingborgs nya och ståtliga rådhus.

Om kvinnorörelsen i Sverige (Le mouvement féministe en Suède) innehåller julihäftet af *l'Etranger*, organe de la société d'études internatio-

nales, en artikel, författad af Gerda Meyerson, välbekant för Iduns läsekreter. Artikelnen berör kvinnorörelsens uppkomst genom Fredrika Bremer samt den af Ellen Key i vinter väckta striden om kvinnans arbete och uppgift.

Teater och musik.

Djurgårdsteatern, vid hvilken hr Sophus Neumann nu avslutat sitt intressanta gästspel, gaf i onsdags för första gången »Spökhotellet» af Georges Feydeau, Paris' populäraste farsförfattare. Angående stycket och dess utförande å denna scen få vi nämna vidare i nästa nummer. Stycket har öfverallt, hvar det uppförts, vunnit den mest afgjorda framgång. Hufvudrollen innehafves här af hr Eliasson. Bland de öfriga uppträdande må nämnas fröknarna Rustan och Borgström samt hr V. Lundberg och Låven m. fl.

Arenateatern uppförde i går för första gången utstyrselstycket »På hafvets botten». Äfven här till få vi återkomma i nästa nummer.

Tro.

Berättelse för Idun

af Vera Vinje.

(Forts. o. slut.)

»God afton, Felix! Det är ju flere dagar sedan jag sist såg dig. Jag var visserligen uppe hos ditt ett slag i går, men det var skoltid, så jag träffade endast Emma och barnen. Lilla Rosa var riktigt söt och vänlig mot farfar.»

Någon klappade herr Gründer på axeln; det var värden.

»Det är riktigt roligt att se er här hos oss i afton, herr Gründer. Det är så underligt att numera se er så sällan.»

»Ja, herr Ekegren, det känns också underligt att nu ha slagit sig till ro. Jag kom som en olycklig skeppsbruten man till detta land, och här hafva nu jag och min famij funnit lycka och välstånd. Jag känner också en djup tacksamhet mot det samhälle och den familj, som upptagit mig; mot er salig herr fader i främsta rummet.»

»Och min far ansåg sig alltid stå i skuld hos er för ert outtröttliga nit och er pliktrohet, herr Gründer.»

»Er far var också en mycket vänlig man. Jag minns så väl första året vi bodde här. Vi hade inte lätt att få det gå ihop för oss, ty jag hade i Tyskland en del skulder, som hängde efter. Och första julen såg det riktigt bedröfligt ut för oss, när Felix — som ju nu är så stor och stark som trots någon — sjuknade och i många veckor var så illa därnär, att vi knappast trodde, att vi skulle få behålla honom. Minna höll på att aldeles slita ut sig med sjukvård, nattvak och alla sina andra göromål. Läkare måste vi ju också anlita. Och hvarje oförtrodd utgift vållade oss då för tiden stora svårigheter. Jag var nykommen och okänd, ville därför inte bedja om förskott, för att inte väcka misstroende och möta svårigheter i min nya ställning. Men hur det var, hade grosshandlaren väl fått veta, att vi hade det bekymmersamt, och en vacker dag erbjöd han mig själf förskott. Och till julen skickade er fru mor oss en hel del matvaror samt kläder till barnen; och det var en stor hjälp för oss på den tiden, det kan ni vara öfvertygad om.»

Adjunkten skrufvade besvärad på sig. Fadern fortsatte dock lika ogeneradt att tala om sina minnen och erfarenheter, medan sonen då och då — med sin själfsäkra ton — sökte förbättra ett och annat af faderns yttranden, hvilket denne var alltför upplifvad och förtroendefull för att ens lägga märke till.

Grosshandlaren Ekegren kastade en flyktig, halft ironisk blick på adjunkten, där han stod bredvid sin gamle öppenhjärtige fader, djupt medveten — som det tycktes — om sin öfverlägsenhet och sin större världserfarenhet.

Gubben Gründer var inte ofta ute på festligheter; men när det inträffade, deltog han »con amore». Och denna kväll var han riktigt i sitt esse; ännu inte var vid förändringen i sitt eget lif, värmd af dagens betydelse och af nöjet att

vara tillsammans med alla dessa vänliga och hyggliga människor — ty i sin egen människovänlighet hänförde han nästan alla till denna kategori. Såsom alltid, då han blef upprymd, ville inte det svenska språket räcka till för honom, utan han måste äfven taga till hjälp det språk, som varit hans uttrycksmedel i ungdomens mera emfatiska dagar.

Gubben pratade med unga och gamla, och alla tydde ett vänligt leende och några muntra ord för denna gamla hederliga själ, som ovillkorligen meddelade litet af sin egen stämning åt den han talade med. Slutligen kunde han inte motstå att taga del i ungdomens dans, utan uppsökte sin gumma och drog henne in i den pågående valsen.

Bortsåg man från herr Gründers tunga corpus och hans hustrus arbetsböjda skuldror, då paret — med lätta trippande danssteg och små sirliga nigningar — i sakta svängningar framgled genom salen, utgjorde de gamla ingen ofördelaktig kontrast mot den hastigt flängande ungdomen.

Så hade unge Gottlieb Gründer dansat med sin unga Minna i »das grosse Vaterland» för ett fyrtyotal år sedan. Det låg ett slags reminiscens af ungdomssvärmeriet i det höfviskt varsamma sätt, hvarpå han nu förde sin Minna i dansen.

Men hans lungor ville inte tillåta honom den uthållighet, han i ungdomens dagar visat i dansen. Han stannade i närheten af sin son, som — helt chokerad af det sätt, hvarpå hans föräldrar drogo uppmärksamheten på sig — tillika med sin hustru dragit sig undan i ett hörn af rummet.

»Nå, skall inte du nu upp och dansa med din Emma, liksom jag dansat med mutter?» frågade gubben helt andfädd.

»Jag har verkligen lämnat dansen bakom mig för längesedan,» svarade sonen med värdighet.

Det unga paret hade intet annat att göra än att svälja sin förlägenhet och nöja sig med sin tro, att de, i sitt ängsliga aktgäfvande på etikett och god ton, gjorde bättre figur än det gamla paret i sin okonstlade glädthet och naturliga otvungna ledighet.

Vid supén — sedan den högtidliga skålen för silfverbrudparet var drucken — nådde stämningen sin kulmen, och det ena talet aflöste det andra. Gubben Gründer blef allt mera lifvad; om af glädje ensamt eller af för mycken välfägnad, var svårt att afgöra. Slutligen skred han fram till bordet; han ville tydligen hålla tal, han med. Sonen blef orolig, då han förstod hvad meningen var, och ville träda emellan och söka affeda gubbens tankar därifrån; men han hann inte utföra sin afsikt, innan denne energiskt slog på sitt glas. Adjunkten hade intet annat att göra än att resigneradt afvakta utgången.

Med sin den aftonen ovanligt starkt tyska brytning sade gubben med hög röst: »Jag vill också föreslå en skål — die Gesundheit aller derer, die wir lieben — för alla som vi älska!»

Gubbens glada stämning smittade sällskapet, och man drack entusiastiskt den föreslagna skålen.

Sonen drog en lättadens suck öfver att det ändå aflupit så pass lyckligt. I sin ängslan att behöfva blygas för fadern, gjorde han det aldrig klart för sig, om det verkligen fanns någon grundad orsak till denna farhåga. Hade inte barnens enda anledning att blygas för fadern hittills bestått i dennes förkärlek till nattrock och tofflor samt hans egendomliga gammalmodiga snitt på sina kläder?

Herrskapet Gründer var bland de sista gästerna som aflägsnade sig. Gubbens upprymdhet och glada lynne fortsatte på hemvägen, då han, med sin gumma under armen, dryftade dagens händelser. Men, enerverad som sonen varit hela kvällen, lyckades fadern inte meddela honom något af sin egen glada stämning, och adjunkten började känna sig något lättare om hjärtat, först sedan han sett föräldrarna försvinna genom porten till deras bostad.

* * *

De gamle Gründers lefde sitt lif i stilla belåtenhet, ro och trefnad.

För fru Gründer hade öfvergången från strängt arbete till stillhet och hvila inte varit så skarp; den hade skett småningom. Dessutom hade hon sitt lilla hushåll, som fortfarande höll henne i en verksamhet, hvilken hon för ingen del skulle velat afstå ifrån. Men trots sina tyska begrepp om allt hvad en husmor borde beställa i sitt hus, fick hon ändå ett stort öfverskott af tid både förmiddag, eftermiddag och de långa vinterkvällarna, och då kunde hon syssla med handarbete. Nu skulle hon få tid att sy tapiseri — hon fröj-

dade sig riktigt däråt. Hon hade inte sytt något sådant sedan det första året hon var gift — soffkudden, med kvistar af violer och rosenknoppar, i zigzag strödda öfver en ljusblå botten. Hon tog fram sina gamla mönster, skaffade sig en myckenhet sefignar, och under de långa höstkvällarna sydde hon kuddar och mattor af alla slag till julklappar åt sina barn.

Så vackra dessa yppiga rosor och hvita liljor voro, och hur väl hon mindes, då hon sydde samma mönster på en matta, som hon i sin ungdoms dagar gaf bort till bröllopsgåfva. De väckte en hel här af gamla minnen och tankar till lif. Det var just, när hon höll på med detta arbete, som Gottlieb börjat slå sig ut för henne. Just den där skära blomman hade hon sytt så felaktigt, då Gottlieb en kväll suttit och pratat och förvirrat henne, så att hon följande morgon måst sprätta upp den. Nå, nu hade hon då sytt den aldeles korrekt. Och ett lätt småleende lekte ofta öfver de tunna läpparne, medan hon åter genomlede mängden tilldragelse från ungdomen.

De många broderierna fingo inte precis de framskjutna platser, som fru Gründer tänkt sig, fast de mottogs med tacksamhet. Men, då hon efter jul änyo tog fram sitt garn och sina sybehör, fick hon så många handräckningar af dotter och svärdotter. De skaffade henne nya mönster och gåfvo henne en mängd råd med afseende på garn och färger, som numera voro moderna.

Nå, de voro mycket snälla, som så intresserade sig för hennes arbete. Men, hur som helst, hon fann det på långt när inte så roligt att sy dessa moderna mönster, med ornamenten och stilerade blommor, som de gamla välkända blommorna med de glada och leende färgerna efter fritt val. Och inom kort tog hon till sin stickstrumpa igen. Hennes strumpor voro af bästa beskaffenhet och senterades alltid af barn och barnbarn. Och strumpstickorna flögo mellan hennes flitiga fingrar lika oförtröttadt som i forna dagar.

Gubben promenerade i sin nattrock med sin oskiljaktiga långa pipa; läste sina tidningar och drack regelbundet sin afton. Då och då tog han sig en promenad i det fria. Mutter var aldeles omöjlig att få med. Att gå ut bara för att hämta frisk luft var något hon inte förstod sig på — ett sådant ödande med tiden kunde då aldeles inte falla henne in. Hon var sin gubbe följaktig, endast då hon hade några uppköp att göra, eller då de gingo för att hälsa på sina barn.

Herr Gründer kände sig egentligen mera hemmastadd hos barnen än hans hustru. Hon mottog dem helst i sitt eget lilla hem. Då kunde hon känna liksom en reminiscens af förtroeligheten från deras barndomsdagar. Men i deras egna hem kom genast flåkten af något främmande störande emellan. Barnen lefde i en annan värld, med andra intressen, annan blick på lifvet, med parvenyens böjelse för prål och ömtålighet om sin ställning, litet dryga och kalkborgerliga som de i grunden voro. Men de voro ömma och vänliga mot föräldrarna på sitt sätt, om också deras egna omsorger och intressen något aflägsnat dem från dessa.

Dottern hade knappt vuxit upp, innan hennes blonda milda utseende slagit an på patron Lundgren, ägaren af en rätt anseelig egendom en kvarts mil från staden. Föräldrarna kunde blott känna sig stolta och nöjda öfver det fördelaktiga parti, som erbjöds henne. Outvecklade, som hon var, och af en ljum passiv natur, hade hon snart helt och hållet gått upp i sin mans familj och omsorgerna om sitt hus. Hon var visserligen alltid vänlig och kärleksfull mot föräldrarna; men hon räckte så litet till för dem, och det föll henne heller aldrig in, att hon möjligen borde försöka att göra det mera.

Sonen sågo de oftare. Hederlig, godhjärtad och välmenande, höll han uppriktigt af sina föräldrar. Men han hade sitt hem och sina göromål, som upptogo honom. Och emellanåt kunde han, i sin inskränkthet, låta sin högfärd och ömtålighet om sin ställning löpa af med hans bättre jag.

Öppen, omisstänksam och barnsligt förtroendefull, hade fadern inte minsta förnimmelse af den förlägenhet, hvaruti han ofta försatte sin son. Och han kunde sällan motstå att, under sina promenader, på ett litet slag kvista in till denne för att se om lille Karl och lilla Rosa.

När fadern en gång — vid ett tillfälle, då sonen hade varit af en f. d. universitetskamrat, som nu gjort sig ryktbar och berömd, och för hvilken adjunkten gärna ville framstå från sin mest imponerande sida — genom sitt okonstlade småprat och sina förtroliga meddelanden hållit

sin herr sons fåfänga liksom på sträckbänk, kunde denne (irriterad, som han härigenom blifvit), sedan gästen aflägsnat sig, inte låta bli att gifva sin otålighet luft och framkomma med några vinkar, som voro alltför tydliga för att gubben skulle kunna undgå att förstå dem.

Gubben brusade upp: »Alla veta, att jag är en enkel man, och att det är mitt arbete, som satt mig i stånd att ge mina barn en bättre uppfostran än jag själf erhållit. Det skäms jag inte för, och gör du det, bevisar detta att du är en faldig... och... och... otacksam.» Gubben sade intet mer. Hans ärliga, trovärdiga barnaögon fingot ett fuktigt skimmer. Han vände ryggen till sin herr son och gick med värdighet ut ur rummet.

Då han kommit hem, sjöd dock harmen öfver. Han slog näfven i bordet och sade: »Fastän han är min son och en lärd man, så är han i alla fall en dumbom och därtill otacksam.»

Fru Gründer var ute i sitt kök och styrde med middagen. När hon kom in, hade gubben lugnat sig, och han berättade aldrig för henne sin sammandrabbning med sonen.

Under den närmaste tiden blefvo de gamle föremål för täta uppmärksamhetsgärder från de ungas sida. Än kanske det kunde roa far och mor att följa med ut och åka; än skulle de nödvändigt hafva med af den salta laxen, som adjunkten just tagit hem.

Gubben var inte långsint, och snart återtog han sina täta besök och hade sin lust i sina små barnbarn. Mellan farfar och de små rådde också det bästa förhållande. Lilla Rosa skrek af glädje, då hon fick gunga på farfars arm och rida ranka på hans knä eller leka titt-ut med honom. Den lille sonsonen tycktes också finna sin farfar särdeles roande och angenäm att underhålla sig med. Farfar var ej heller den som inte i rikt mått återgäldade deras kärlek. Rosas ömma omfamningar kommo hans hjärta att smälta, och han betraktade med stolthet och förtjusning unga herr Karl, som — i motsats till sin pappa — tycktes känna sig fullt hemmastadd och trygg under alla förhållanden och fullkomligt kommen på sin rätta plats i lifvet.

Herr Gründer fick inte länge njuta af sin sorg-

fria ålderdom. Fram på våren började han då och då lägga sin pipa. Han blef mindre språk- och ögonen mattades. Snart kunde han inte göra rättvisa vare sig åt leverkorfven eller åt många andra anrättningar, som han annars tyckt, att hans Minna lagat så förträffligt.

Han var inte frisk, det var tydligt. Fru Gründer och barnen voro oroliga och ville förmå honom att rådfråga läkare; men det satt hårdt om, innan de kunde öfvertala honom därtill.

Inom kort blef det klart, att han bar på ett svårt inre lidande. Han hade inte — med sin kroppskonstitution och efter sitt förra rörliga lif — fält vid detta stillasittande, overksammas lefnadssätt.

Hans hvila efter arbetsdagen blef inte lång. Efter några månaders lidande låg han på bår.

Hans hustrus trofasta hand hade redt hans sista hvilobädd. Hennes sorg hade inte gifvit sig häftigt luft, utan hon hade tyst gått omkring och ordnat och ställt som vanligt.

Allt var färdigt, och hon tyckte sig intet mera hafva att beställa i världen. Hon stod framför sin makes lik, och genom hennes själ drogo dunkla smärftulla tankar öfver vanskligheten af allt jordiskt och öfver fåfängligheten af planer och förhoppningar här, hvarest vi inte hafva någon varaktig stad.

Det låg ett lidande drag kring hans mun, och marmorblekheten hade bredt ett sublimt uttryck öfver det vackra gamla anletet. Och där det nu låg stelnadt i döden, hvilade däröfver liksom en återspeglning från ett rent, fromt sinnelag, ett varmt, förtroendefullt hjärta och ett redbart, pliktstroget lif.

Måhända var det detta uttryck af renhet, barnafromhet och oskuld, som hos Minna väckte en föreställning af ungdom och för minnet manade fram en bild, hvilken, midt under hennes sorgsna betraktelser, kom henne att ofrivilligt tänka: »Så vacker han är! Alldeles som i ungdomens dagar.»

* * *

Fru Gründer kunde inte bli sig riktigt lik igen efter sin gamle makes död. Det var som om hon med ens känt tryck af främlingskapet, som lede hon af hemlängtan. Men det var inte till

det tyska hemlandet hon längtade — hon skulle inte känt sig mindre främmande där — det var till det land, där hon skulle återförenas med sin Gottlieb.

Hon satt ensam i det svagt upplysta rummet. Gungstolen stod tom, tillbakaskjutet i ett hörn; tidningarna lågo bortglömda och olästa. Där kändes så kyligt och obodt. Ingen värmande svag tobaksdoft, som för henne liksom hörde till hem atmosfären; ingen att samspråka med, ingen att ägna några omsorger.

Hon hade just nyss i skymningen kommit hem från sin son och svärdotter, hos hvilka hon ätit sin söndagsmiddag. Ännu tyckte hon sig känna trycket af lilla Rosas varma arm kring sin hals, höra lille Karls betänksamma frågor: hvarför farfar dött; om han aldrig, aldrig mer ville komma tillbaka ner ifrån Gud. — Men detta kunde inte dämpa hennes känsla af ensamhet och öfvergifvenhet.

Hon framtog sina gamla andaktsböcker på det kära modersmälet, det enda språk hvarpå hon kunde tala med sin Gud. Men det var något från middagens gudstjänst — hvilken hon bevisat trots sin oförmåga att förstå svenska tillräckligt för att följa med under en hel predikan — som funnit genklang i hennes själ, och som nu åter kom för henne och blef det ämne, hvartill hennes betraktelser egentligen knöto sig, oaktadt ögonen följde raderna i hennes bok:

»Och när det som bäst varit hafver, hafver det möda och arbete varit.»

* — *

Innehållsförteckning.

Vilhelmina Schück (med porträtt); af — s — n. — Ett sommarminne; poem af Emil Klén. — Falska etiketter, af Erny. — Astrid; skiss för Idun af Gerda Meyerson (slut fr. föreg. n:r). — På rundresa; några korta bref från fröken Eva, uppsnappade och afskrifna af Georg Nordensvan. (Forts.) — Jungfrun; ett kvinnligt handelsgeni, skildradt för Idun af Chicot. — Ur notisboken. — Teater. — I ro; berättelse för Idun af Vera Vings (slut fr. föreg. n:r). — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linge.*

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Jag räknar anor från hedenhös
Och mycket har jag erfarit.
När blodig, mördande kamp bröt lös,
Jag första vittnet har varit.
Och stålkädd har jag i striden dragit,
Och hugg jag gifvit och hugg jag tagit
På ärans fält.

I borg och kungsgård jag praktig var
I silkesömmade skruden;
Juveller äfven jag stundom bar
Så festligt smydd som bruden. —
En järnhård kämpe i strid och fara —
En smidig hofman i fredstid bara —
Så var mitt sätt.

Men annan tid fordrar annan sed,
Den satsen ingen bestrider:
Bland världens store jag blott var med
I goda, gammaldags tider;
Men se'n om jämlikhet nu man talar,
Från samhällshöjderna till dess dalar
Jag har mig sänkt.

Med mjukt behag vet jag forma mig
Fullkomligt efter personen:
Är med i fred och är med i krig,
I kojan liksom vid tronen;

Och deltar gärna i enkla kretsar
Fast ut i yttersta fingerspetsar
Aristokrat.

Så där jag tvungits att efter hand
Mig enligt tidsandan skicka.
Men nog behandlar man mig ibland,
Att jag af vrede må spricka:
Ser du ej ofta hur uppå torgen
Jag bär och knogar den tunga kor-
gen?

Hå, hå, ja, ja!

Jag är — ja, påtagligt vet du hvem! —
(Presentation ej nödvändig.)
Ty min historia på dina fem
Du har, om äfven knapphändig.
Och om detaljer du önskar finna
Så se här nedan. — Men väl be-
sinna —
Min tid är knapp!

Hvad ju högst sällan är verklighet —
Men stundom motsatsen riktigt;
Hvad kan din Brunte, så yr och het,
Om ej han handha's försiktigt?
Ett medel just, som befordrar maten
Till munnen din från de fyllda fa-
ten;
Vår sols härold.

Hvad man får taga, det är då visst,
Dit man i världen kan komma;
Hvarpå ej växten får lida brist,
Om den skall frodas och blomma;
Hvad ofta glänsande bärs på brö-
sten;
Hur blef du under den raa hösten,
Så våt och kall?

Hvad stackars gumman nu dåligt kan
(Hon hårdt behandlats af åren);
Hur sitter mössan därför, minsann
På silfverfärgade håren?
Hvad till hvar hyska ju borde höra
Såvidt den nytta skall kunna göra;
Har jag ej rätt?

Ett ord som innebär sorg och skam —
Du kanske kommer ihåg det?
Hvem nyss på insjön så vackert sam;
Hvari du satt, när du såg det;
Hvad präktigt klädes af röda ljungen;
Och hvem, bestämdt, är den stolta
kungen
Bland svenska träd.

Hvad, se'n du kärestans hjärta fått,
Du äfven önskar att vinna;
Pronomen, som man begagnar blott
Om man, men aldrig om kvinna;
Hvarmed man fordomdags måtte ti-
den,
Ooh som, när timman var helt för-
liden,
Just runnit ut.

De dödas rike, du vet dess namn,
Sävida minnet ej brister;
Hvad jagas upp ur dess kalla famn
Utaf vår tids spiritister?
Hvad från Iduna man nog vill stjåla,
Men som det tillfälle jämt lär fela,
Hon har den kvar.

Hvad gästen svär där på källaren
(Han fasligt väsen hörs hålla);
Hvad är det då uti bifsteken,
Som slikt spektakel kan välla?
Ett bland de Napoleonska fälten;
Hvad du bör finna just där du ställt
den,
Om den ej rörts.

Hvari man skeppet ju borradt fann
Att allt därinom förstöra;
Ett verb i infinitiv, minsann!
Två utropsord man får höra;
Hur gick nu solljusets sista strimma?
Hvad är nog därför dagnetns timma
Förmodar jag?

En don Juan, fast en landtlig fyr,
Som kom hvar »tösa» att darra;
Hvari sin tärna så käckt han styr,
Att alla golftiljor knarra;

På muntra visor han aldrig prutar —
Refrängen, hvarmed han gärna slu-
tar,
Hur låter den?

En buske som du i skog såg stå;
Och så pronomen, jämnt paret;
I imperfektum nämn verben två!
I presens ett — männ du har 'et?
Nu på detaljerna in jag knappar,
Ty tålmodet totalt du tappar,
Befarar jag!

L — a.

Namngåta.

Sammansatt af följande bokstäf-
ver och stafvelser 7 mansnamn så
uppställda, att de båda sista bokstäf-
verna i ett föregående namn äro lika
med de båda första i ett efterföl-
jande:

Os, rea, ar, sto, sa, am, s, ne, a, os,
sia, and, ss, r, ne, ar, m, n.

Lösningar.

Logogryfen: Flyktig; klyftig, tig, fly, lif,
fy, gift, gli, fil, tyg, gikt, kylig, lik, il, fält.

Geografiska gatan: Altona — Madrid. Fig.
1: 1) Anjala, 2) Tabor, 3) Bagdad. Fig. 2:
1) Parma, 2) Waadt, 3) Turin.

Aritmoremet: Mälareprovinserna: spolar,
läsare, Sven, Per, Anna, Elsa, Elise, Lars,
Lisa, Rosa, sil, svin, marsvin, mal, vin,
svamp, svala, piano, ask, alm, prins, polis,
vänner, servera.

Förvandlingsgatan: Louise Michaeli —
Fredrika Bremer: ljusalv, oktober, utbytte,
individ, silkesvantar, ekonomi, marskalk, in-
laga, cab, honorar, anlete, eldskärm, lofkvä-
de, infödningar.

Sparar **penningar.**
Sparar **arbete.**
Sparar **kläder** och
sparer såpa eller tvål

rekommendera sitt allmänt erkända

LUTPULVER

→ (från klor) ←

Lutpulvret begagnas vid lak eller tvätt i stället
för bästa och renaste aska. Användningssättet
alldeles samma som med vanlig asklut, och

SÅP-PULVER (från klor)

ENEROTH & Co.
Tekniska Fabriken "GÖTA LEJON"
* * * GÖTEBORG.